

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)

(Fi2024/00894)

Utifrån de utgångspunkter Försäkringskassan har att beakta, har myndigheten följande synpunkter på förslagen i betänkandet.

7.6.2 Tillväxtverket som förvaltande myndighet för fonderna under sammanhållningspolitiken

I Försäkringskassans arbete med Europeiska socialfonden+ (ESF+) behövs en strategisk samverkan med den nationella myndighet som förvaltar programmet. Försäkringskassan har inom ramen för nuvarande ordning upparbetat kontakter med Svenska ESF-rådet på regional och nationell nivå. Om förslaget genomförs behöver Försäkringskassan etablera nya kontakter och samarbetsstrukturer med Tillväxtverket, något som i alla fall initialt riskerar att medföra att effektiviteten i arbetet tappar tempo. I arbetet med strukturfondspartnerskapen hanteras projekt enligt ESF+ såväl som Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf). Därmed finns redan idag ett utbyte med Tillväxtverket på regional nivå. Det innebär att Försäkringskassan i samarbetet på regional nivå skulle kunna ha lättare att upparbeta nya kontakter. Försäkringskassan har upplevt svårigheter att uppnå de synergier som det finns krav på mellan ESF+ och Eruf. Att samma myndighet skulle förvalta båda fonderna skulle kunna förenkla det arbetet.

I arbetet med ESF+ är det viktigt för Försäkringskassan att målgrupperna "personer som är eller riskerar att bli sjukskrivna" respektive "personer med funktionsnedsättning", närmar sig arbetsmarknaden. Svenska ESF-rådet finns under Arbetsmarknadsdepartementet medan Tillväxtverket finns under Klimat- och näringslivsdepartementet. När ansvaret för ESF+ flyttas till ett annat departement finns det en risk att sakkunskapen om Försäkringskassans målgrupper är sämre, särskilt när övriga insatser för målgrupperna huvudsakligen genomförs under andra departement.

Sammantaget ser Försäkringskassan att det finns fördelar att samla hanteringen av ESF+ och Eruf på samma myndighet. Samtidigt finns det utmaningar med en sådan ordning. En eventuell förändring behöver genomföras på ett sätt som tar höjd för den strategiska samverkan som förvaltande myndighet behöver ha med Försäkringskassan, med bibehållen koppling och fokus på våra målgrupper.

7.8.1 Förslag till förändring av systemet med regionala strukturfondspartnerskap: regionala referensgrupper

Försäkringskassan har upplevt svårigheter vid prioritering av projektansökningar, särskilt de ansökningar som gäller Eruf-projekt. Detta eftersom Försäkringskassan sällan har expertkompetens inom de områden som Eruf-projektansökningarna avser. Trots förbättringar och förtydliganden i strukturfondspartnerskapen kvarstår också vissa svårigheter att hantera jäv och intressekonflikt vid projektprioriteringarna. I vissa partnerskap har Försäkringskassan upplevt ett begränsat beslutsutrymme på prioriteringsmötena.

Det som Försäkringskassan upplevt som en mer lätthanterlig uppgift i partnerskapen har varit att lyfta behov kring de målgrupper som finns hos Försäkringskassan kopplat till ESF+ (unga med aktivitetsersättning, personer som är sjukskrivna eller riskerar sjukskrivning samt våra anställda) samt Försäkringskassans roll i samverkan med andra aktörer. Detta bedömer vi ryms inom det strategiska arbete som utredaren beskriver skulle finnas kvar. Försäkringskassan ser positivt på att den strategiska rollen vidareutvecklas och att inflytandet formaliseras.

Det har också ofta tagit lång tid för nya ledamöter från Försäkringskassan att sätta sig in i rollen i Strukturfondspartnerskapet. Detta eftersom rollen ofta skiljt sig från andra arbetsuppgifter som myndighetens ledamöter utför i sitt dagliga arbete. De strategiska arbetsuppgifterna är mer bekanta för Försäkringskassans ledamöter. Därför finns det anledning att anta att den föreslagna ändringen med fokus på strategiskt arbete skulle förenkla Försäkringskassans deltagande i en sådan sammanslutning.

Enligt utredningen kan det framtida partnerskapet utgöra egna organ inom förvaltande myndighet eller strategiska samverkansgrupper som är fristående från förvaltande myndighet. Oavsett vilken struktur som väljs behöver de personer som ska ingå i dessa grupperingar ha kännedom och kunskap om lokala och regionala förhållanden för att kunna bidra i arbetet på ett konstruktivt sätt.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande rättschef Heini Möller i närvaro av avdelningscheferna Leif Höök och Ulrika Havossar samt rättslig expert Marcus Lundén, den senare som föredragande.

Heini Möller

Marcus Lundén